

Posudek oponenta
na disertační práci JUDr. Jakuba Morávka
na téma
„Ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích“

V předložené disertační práci se její autor na 321 stranách textu práce (včetně seznamu použité literatury, judikatury, stanovisek, rozhodnutí a jiných podobných aktů; práce dále na nečíslovaných stranách obsahuje abstrakt v českém a anglickém jazyce, seznam zkratk a obsah práce) věnuje vysoce aktuální problematice ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích, která dosud nebyla v tomto rozsahu monograficky v České republice zpracována.

Posuzovaná disertační práce na první pohled zaujme snahou autora o co nejkomplexnější pojednání zvoleného tématu; snahou, která vedla k zdařilému dílu, které je rozsáhlé a zkoumá zvolené téma v jeho v širších souvislostech, mezinárodních aspektech i s přihlédnutím k jeho historickému vývoji, aby posléze úsilí autora vyústilo ve velmi podrobné „komentářové“ zpracování vybraných ustanovení zákona o ochraně osobních údajů, doplněné nejvýznamnější judikaturou, včetně judikatury zahraniční.

Práce se skládá z „Prologu“, pěti částí (které jsou dále vhodně a přehledně členěny na kapitoly a podkapitoly) a „Několika slov závěrem“. Pět částí práce tvoří

- Část I. - Lidská práva, soukromí, mimoprávní aspekty a účel
- Část II. - Historie a mezinárodní akty
- Část III. - Právo EU a ochrana osobních údajů – vybrané aspekty
- Část IV. - Právní řád české republiky a ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích
- Část V. - Některé konkrétní aspekty a specifické otázky ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích

Jak je patrné ze seznamu použité literatury v závěru práce (jakož i z výčtu obsaženého v poznámce pod čarou č. 4 na str. 2 disertační práce) je publikační činnost autora v oblasti ochrany osobních údajů (a souvisejících aspektů), z oblasti pracovněprávní v širším slova smyslu, jakož i z oblasti právně-filozofické, velmi rozsáhlá a je tedy jen přirozeným vyústěním dosavadní publikační činnosti autora, určité její „shrnutí“ v předložené disertační práci. To také autor naznačuje v Prologu práce a odkazuje též na svoji práci na již (úspěšně) ukončeném projektu grantového výzkumu GAUK stejného zaměření.

Je v této souvislosti na místě uvést, že v případě posuzované práce se však nejedná o soubor „spojených, dříve publikovaných“ prací autora, ale o práci na nové, vyšší kvalitativní úrovni, práci, která množstvím nových myšlenek, evokovaných zejména komplexností pojetí

práce, jakož i dynamickým vývojem zkoumané oblasti (v tuzemsku i celosvětově) v mezidobí, prokazuje trvalý a hluboký zájem autora o tuto oblast práva.

První část práce je věnována základním otázkám lidských práv, vymezení některých pojmů, vztahu práva a morálky, ochraně soukromí, účelu ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích – autor v této části práce vymezuje určitá základní „přístupová“ východiska zkoumání dané problematiky a sám (na str. 3) v práci uvádí, že další části práce je třeba nahlížet právě prizmatem obsahu části první.

V druhé části práce se autor zaměřil na mezinárodní akty (včetně historických souvislostí jejich vzniku) vztahující se ke zkoumané oblasti.

Třetí část práce je pak zaměřena podrobně na unijní právní rámec ochrany osobních údajů a to jak na Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES, tak na zamýšlené (připravované) další legislativní kroky EU v této oblasti.

Čtvrtá část posuzované práce, je částí nejrozsáhlejší a nejzásadnější. Autor v ní podává podrobný rozbor vybraných ustanovení zák. č. 101/2000 Sb. se zaměřením na problematiku ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích. Název 2. kapitoly IV. části - Zpracování osobních údajů a zákoník práce - naznačuje, že autor se zaměřuje (ve vztahu k ochraně osobních údajů) na formy výkonu závislé práce upravené v pracovním kodexu. U jednotlivých „komentovaných“ ustanovení věnuje autor pozornost v samostatných a rozsáhlých podkapitolách související judikatuře, u většiny ustanovení věnuje též pozornost možným správním postihům. Přínosné jsou i postřehy autora při rozboru některých stanovisek Úřadu na ochranu osobních údajů.

Pátá část práce je pak věnována vybraným aspektům zkoumané problematiky z pohledu zkušeností autora z aplikační praxe; autor se v této části vyjadřuje k nejaktuálnějším problémům z oblasti ochrany osobních údajů v pracovněprávní praxi, např. k problematice osobních dotazníků zaměstnanců, (nad)užívání rodných čísel, uchovávání osobních údajů zaměstnance po skončení pracovního poměru aj. Samostatná podkapitola je pak věnována problematice různých způsobů sledování zaměstnanců na pracovišti zaměstnavatele.

„Několik slov závěrem“ je pak příznačným shrnutím celé práce, autor si je vědom, že mnohé závěry, ke kterým dochází, nejsou vždy ve shodě se současnými aplikačními přístupy Úřadu na ochranu osobních údajů. Pokud autor uvádí (str. 309 – 310), že *„problém je v tom, že mimo akademickou sféru, a zejména v případě kontaktů s orgány veřejné moci, se najde málo těch, kteří by byli schopni opustit svůj zákop a vydat se na pole odborné debaty“*, která by byla vedena pravidly férového názorového střetu (jehož příklady z ČR i ze světa dále uvádí), pak nelze autorovi do budoucna než přát, aby se setkával jen s férovými odpůrci jeho závěrů, které v některých pasážích mohou vyvolávat názorovou diskusi.

Ač zvolené téma bylo náročné na zpracování i z pohledu práce s četnými nadnárodními prameny, je třeba kladně hodnotit širší pramenů, ze kterých autor čerpal, vyzvednout je pak zejména třeba vlastní předchozí publikační činnost autora, kterou v této

práci zúročil, když mnohé jeho články publikované dříve v ČR vztahující se k jednotlivým aspektům z oblasti ochrany osobních údajů byly vůbec prvním časopiseckým zpracováním dané tematiky v ČR.

Ze všech výše uvedených ohledů je zřejmé, že posuzovaná práce JUDr. Jakuba Morávka je prací mimořádně zdařilou, kterou doporučuji k obhajobě, při které by se autor mohl zaměřit na srovnání některých institutů platné české právní úpravy ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích s právní úpravou některých (např. sousedních) členských zemí Evropské Unie. S ohledem na skutečnost, že práce byla zpracována (a rukopis uzavřen) na jaře roku 2013, by bylo jistě zajímavé seznat v rámci obhajoby disertační práce i názory autora na aktuální otázky diskutované na „evropské úrovni“ ve vztahu k předávání osobních údajů do zemí mimo EU.

V Praze dne 10. srpna 2013

Doc. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D.

oponent